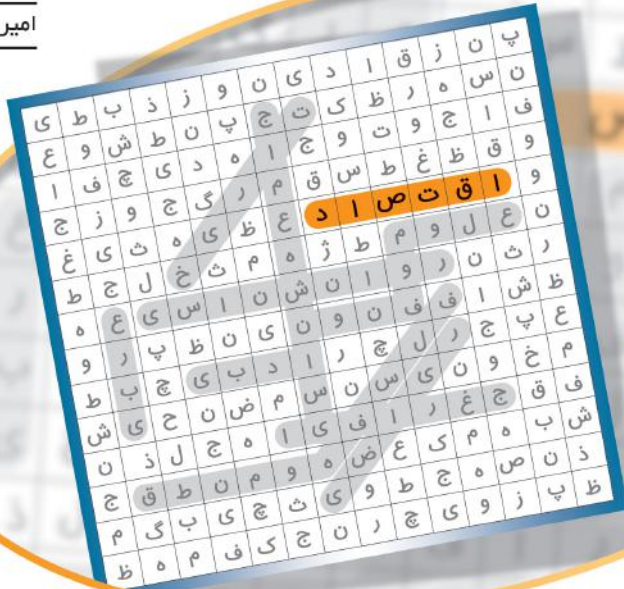

درس نامہ درختی + آزمون های مبحثی و جامع + پاسخ های تشریحی

موج آزمون اختصاصی انسانے اقتصاد

امیر حسین صدیقین

انگه
نشر الگو

به کلاس اقتصاد خوش آمدید!

گفتم کلاس، چون این کتاب ثمرهٔ سال‌ها تدریس در دبیرستان‌های مختلف است. کتاب موج آزمون اقتصاد شامل درس‌نامه، آزمون‌های مبحثی و جامع است و برای جمع‌بندی و مرور مطالب تعریف شده است. این کتاب با آزمون‌های مبحثی و جامع، فضای کنکور را برای شما شبیه‌سازی می‌کند.

ما در این کتاب سعی کردیم تمام سؤال‌هایی که ممکن است در ذهن شما ایجاد شود را پیش‌بینی کرده و در درس‌نامه‌ها و آزمون‌ها به آن بپردازیم.

لازم می‌دانم از دوستان عزیزم در واحد حروف‌چینی و ویراستاری، خانم‌ها فاطمه احدی، راضیه صالحی و آقای محسن شعبان‌شمیرانی تقدیر و تشکر نمایم.

و در آخر هیچ گنجی را بی‌رنج به کسی نمی‌دهند، پس نیروی جوانی خودتان را در مسیری که انتهایش روشنی و سعادت است خرج کنید و مراقب باشید این مسیر شما را از نتیجهٔ جذاب و ارزشمندی که انتظارتان را می‌کشد دور نکند.

امیرحسین صدیقین

فهرست

بخش ۱: آشنایی با اقتصاد

- فصل اول: اقتصاد چیست؟ ۲
- آزمون ۱: بخش ۱ - فصل اول ۵
- فصل دوم: تولید ۹
- آزمون ۲: بخش ۱ - فصل دوم ۱۴
- فصل سوم: بازار ۱۸
- آزمون ۳: بخش ۱ - فصل سوم ۲۱
- فصل چهارم: آشنایی با شاخص‌های اقتصادی ۲۵
- آزمون ۴: بخش ۱ - فصل چهارم ۳۰
- آزمون ۵: جامع بخش ۱ ۳۵

بخش ۲: نهادهای پولی و مالی

- فصل اول: پول ۴۳
- آزمون ۶: بخش ۲ - فصل اول ۴۶
- فصل دوم: بانک ۵۰
- آزمون ۷: بخش ۲ - فصل دوم ۵۶
- فصل سوم: بازار سرمایه ۶۰
- آزمون ۸: بخش ۲ - فصل سوم ۶۳

بخش ۳: توسعه اقتصادی

- فصل اول: رشد، توسعه و پیشرفت ۶۶
- فصل دوم: فقر و توزیع درآمد ۶۹
- آزمون ۹: جامع بخش ۳ ۷۲
- آزمون ۱۰: جامع بخش‌های ۲ و ۳ ۷۶

فهرست

بخش ۴: مدیریت کلان اقتصادی

- فصل اول: دولت و اقتصاد ۸۲
- آزمون ۱۱: بخش ۴ - فصل اول ۸۸
- فصل دوم: بودجه و امور مالی دولت ۹۱
- آزمون ۱۲: بخش ۴ - فصل دوم ۹۹
- آزمون ۱۳: جامع بخش ۴ ۱۰۳

بخش ۵: اقتصاد جهان و ایران

- فصل اول: اقتصاد بین‌الملل ۱۱۰
- آزمون ۱۴: بخش ۵ - فصل اول ۱۱۷
- فصل دوم: اقتصاد ایران ۱۲۰
- آزمون ۱۵: بخش ۵ - فصل دوم ۱۲۶
- فصل سوم: اقتصاد ایران در مسیر پیشرفت ۱۳۰
- آزمون ۱۶: بخش ۵ - فصل سوم ۱۳۴
- آزمون ۱۷: جامع بخش ۵ ۱۳۷

آزمون‌های جامع

- آزمون ۱۸: جامع ۱ ۱۴۳
- آزمون ۱۹: جامع ۲ ۱۵۴
- آزمون ۲۰: جامع ۳ ۱۶۳

پاسخ‌های تشریحی

- پاسخ‌های تشریحی ۱۷۲
- پاسخ‌نامه کلیدی ۲۱۴

بخش ۱: آشنایی با اقتصاد

فصل دوم: تولید

تولید

- تولید: به مجموعه کارهایی که انسان روی منابع در اختیار خود انجام می‌دهد تا با تغییر آن منابع، قابلیت استفاده از منابع و امکانات را افزایش داده و به کالا تبدیل نماید.
- همه فعالان اقتصادی به نوعی تولیدکننده محصول و خدمات هستند و با انجام کارهای خود، ارزش افزوده ایجاد می‌کنند.
- ارزش افزوده: در هر مرحله از تولید، ارزش کالاها تغییر کرده و با فعالیت‌هایی که روی آن انجام می‌شود به ارزش آن افزوده می‌شود. به این تغییر ارزش افزوده می‌گویند.

انواع روش‌های تولید

- زمانی که انسان بدون انجام فعالیت تولیدی جهت آماده‌سازی یک منبع اقدام به بهره‌برداری از منابع و امکانات نماید، اقدام به حیازت نموده است که جزء انواع روش‌های تولید نیست.
- احیا: انسان با در اختیار داشتن منابع و محصولات طبیعی و نیز با کار و تلاش خود و استفاده از ابزار، منابع طبیعی را به تولید می‌رساند، مانند زراعت، باغبانی، پرورش ماهی و ...
- صنعت: به ترکیب و تبدیل مواد حیازت شده و یا محصولات به‌دست آمده از احیا و ایجاد ارزش مصرفی یا مبادلاتی در آن‌ها صنعت گویند. مانند صنایع غذایی، پتروشیمی، پوشاک و ...
- خدمات: تولید محصولاتی که محسوس و ملموس نیستند (محصولات نرم).

انواع روش‌های تولید

- انتفاعی: برطرف کردن نیازهای خود و خانواده و تأمین منافع غیرانتفاعی: در این گروه انگیزه‌های اجتماعی ارجحیت دارد و تأمین منافع ملی - اجتماعی و کمک به پیشرفت جامعه مد نظر می‌باشد.

انواع تولیدکنندگان از منظر انگیزه تولید

- کسب روزی حلال و خدمت به سایر انسان‌ها و نیز آبادانی و موفقیت کشور باعث ایجاد رضایت خاطر برای تولیدکنندگان می‌شود.

منابع طبیعی: نعمات و امکاناتی که طبیعت در اختیار انسان می‌گذارد، در اقتصاد از آن به عنوان «زمین» یاد می‌شود.

سرمایه فیزیکی: کالای بادوام سرمایه‌ای که در جریان تولید به کار گرفته می‌شود.
سرمایه مالی: به پولی که صرف خرید یا اجاره سرمایه‌های فیزیکی، زمین و یا پرداخت دستمزد به عوامل تولید می‌شود، سرمایه مالی می‌گویند که مستقیماً در تولید نقش ندارد.

سرمایه

عوامل تولید

عوامل انسانی: مهم‌ترین عامل تولید است زیرا سرمایه فیزیکی، حاصل کار همین عامل، یعنی نیروی انسانی می‌باشد.

نیروی کار (کارگر ساده)
کارفرما (صاحب کسب و کار)
مدیر
متخصص (سرمایه انسانی)
کارآفرین

نیروی انسانی چند دسته است

سازمان تولید: جایگاه و نقش هر یک از عوامل تولید را تعیین می‌کند.

خصوصی ← تمام سود و زیان به یک نفر اختصاص می‌یابد و سایر عوامل تولید در ازای دریافت بهای خدمات به تولید می‌پردازند.

تعاونی ← سود و زیان بین عوامل تولید به نسبت مشارکت خود تقسیم می‌شود.

سهامی عام: عموم افراد جامعه اجازه شراکت و سهام شدن در سود و زیان را خواهند داشت.
سهامی خاص: تعداد سهام‌داران محدود است و اجازه ورود به عموم افراد داده نمی‌شود.

مشارکتی

سازمان تولید

این نکته حائز اهمیت است که طبق دستورات اسلامی و به دلیل اهمیت موضوع، نیروی انسانی می‌تواند، صاحب تولید باشد. در عین حال می‌تواند بدون شراکت، دستمزد دریافت کند، اما صاحب سرمایه مالی برخلاف سرمایه فیزیکی، اجازه گرفتن اجازه بابت سرمایه خود را ندارد و باید در سود و زیان شریک شود، چرا که این عمل در حکم رباست و حرام است.
در عین حال صاحب سرمایه مالی می‌تواند سرمایه خود را به صورت قرض الحسنه در اختیار تولیدکننده بگذارد و اجر الهی و اجتماعی ببرد.

هزینه‌های مستقیم: بهای در اختیار گرفتن و استفاده از عوامل تولید مانند اجاره

بهای زمین، دستمزد کارگران و هزینه استهلاک

هزینه‌های غیرمستقیم: هزینه فرصت که همان عایدی ممکن است که در صورت

صرف نظر از یک تصمیم از دست می‌دهیم (عایدی

حاصل از اولویت دوم).

هزینه‌های تولید

درآمد و سود

درآمد: پولی است که تولیدکنندگان از فروش محصولات خود به دست می‌آورند.

قیمت هر واحد از محصول \times مقدار یا تعداد محصول تولیدی = درآمد

سود: به مابه‌التفاوت درآمد و هزینه سود می‌گویند. به صورت کلی:

اگر $\left\{ \begin{array}{l} \text{سود} \rightarrow \text{هزینه} > \text{درآمد} \\ \text{زیان} \rightarrow \text{هزینه} < \text{درآمد} \end{array} \right.$

سود حسابداری

سود اقتصادی (ویژه)

انواع سود در محاسبات اقتصادی

هزینه‌های مستقیم - درآمد = سود حسابداری

مجموع هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم - درآمد = سود اقتصادی

در محاسبات مالیات و در هنگام تکمیل اظهارنامه مالیاتی، تولیدکنندگان سود ویژه (اقتصادی) خود را

درج می‌نمایند.

دقت کنیم چنانچه در مباحث اقتصادی از سود ویژه یا اقتصادی اسمی برده نشود، منظور از سود،

همان سود حسابداری می‌باشد.

ضرد (زیان)

صرفه‌جویی (پرهیز از استخدام‌های غیرضروری، صرفه‌جویی

مواد اولیه و ...)

افزایش بهره‌وری (خروجی بیشتر در مقابل ورودی کمتر)

افزایش درآمد: با بازاریابی برای محصولات، بازار خوبی فراهم خواهد شد و در

ادامه با فروش بیشتر درآمد حاصل افزایش می‌یابد.

کاهش هزینه‌ها

الزامات خروج

از وضعیت زیان

مسئله محاسبه سود و زیان

نوع اول: در این نوع صرفاً محاسبه سود یا زیان مورد نظر است و اسمی از انواع سود برده نشده، لذا مدنظر سود حسابداری خواهد بود.

مثال: در یک کارخانه صنعتی روزانه ۲۰۰ عدد انواع قطعه صنعتی ساخته می‌شود. طبق جدول زیر که قیمت و هزینه‌های ساخت را مشخص نموده است و با توجه به اینکه این کارخانه سالانه ۲۵۰ روز فعال می‌باشد، مطلوبست محاسبه میزان سود یا زیان این واحد طی یک سال.

نوع قطعه	مجموع انواع هزینه‌های تولید روزانه (ریال)	قیمت فروش درب کارخانه (ریال)	تولید روزانه
A	۸۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۱۵۰
B	۱,۲۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۵۰

ریال $۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰ = (۱۵۰ \times ۱,۰۰۰,۰۰۰) + (۵۰ \times ۲,۰۰۰,۰۰۰)$ در آمد روزانه

ریال $۶۲,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۲۵۰ \times ۲۵۰$ در آمد سالانه

دقت کنیم که تعداد روزهای فعال کارخانه ۲۵۰ روز می‌باشد.

ریال $۱۸۰,۰۰۰,۰۰۰ = (۱۵۰ \times ۸۰۰,۰۰۰) + (۵۰ \times ۱,۲۰۰,۰۰۰)$ هزینه‌های روزانه

ریال $۴۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۲۵۰ \times ۱۸۰,۰۰۰,۰۰۰$ هزینه‌های سالانه

هزینه سالانه - در آمد سالانه = سود سالانه

$۱۷,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۶۲,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۴۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰$ سود سالانه

چون این مقدار مثبت شد، پس کارخانه طی یک سال سود کرده است.

نوع دوم: در این نوع سؤالات سود حسابداری یا ویژه به‌طور مشخص مورد سؤال قرار می‌گیرد، پس لازم است حتماً در صورت سؤال به گونه‌ای به هزینه فرصت اشاره شده باشد. دقت کنید که هزینه استهلاک جزء هزینه‌های مستقیم است و نباید در هزینه غیرمستقیم و هزینه فرصت محاسبه گردد.

تعداد کارگران و کارمندان	۱۰ نفر	جدول هزینه‌های یک تولیدکننده
حقوق ماهیانه متوسط هر کارگر یا کارمند	۸,۱۴۰,۰۰۰ ریال	به شرح روبه‌رو است. این تولیدکننده در پایان سال توانسته است مجموعاً مبلغ ۲۰ میلیارد ریال محصولات خود را در بازار به فروش برساند. چنانچه بدانیم صاحب کارخانه می‌تواند زمین کارخانه را سالانه ۱ میلیارد ریال و تجهیزات را سالانه ۱/۲ میلیارد ریال اجاره دهد و خود فرد نیز می‌تواند با حقوق ۶۰۰ میلیون ریال سالانه استخدام کارخانه رقیب شود.
خرید مواد اولیه سالانه	۶۰۰,۱۲۰,۰۰۰ ریال	
هزینه‌های دفتری	معادل ۱۰ درصد حقوق سالیانه کارگران	
هزینه استهلاک سالانه	۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال	

مطلوبست:

الف) سود حسابداری بنگاه

ب) سود ارائه شده در اظهارنامه مالیاتی بنگاه

ج) اختلاف سود ویژه و سود حسابداری

ریال $۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ =$ درآمد

$$\left. \begin{array}{l} \text{ریال } ۹۷۶,۸۰۰,۰۰۰ = ۱۲ \times ۱۰ \times ۸,۱۴۰,۰۰۰ = \text{حقوق سالانه} \\ \text{ریال } ۹۷,۶۸۰,۰۰۰ = ۹۷۶,۸۰۰,۰۰۰ \times \frac{۱}{۱۰۰} = \text{هزینه دفتری} \\ \text{ریال } ۶۰۰,۱۲۰,۰۰۰ = \text{مواد اولیه} \\ \text{ریال } ۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = \text{هزینه استهلاک} \end{array} \right\} \text{هزینه های مستقیم}$$

$$\begin{aligned} \text{مجموع هزینه های مستقیم} &= ۹۷۶,۸۰۰,۰۰۰ + ۹۷,۶۸۰,۰۰۰ + ۶۰۰,۱۲۰,۰۰۰ + ۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ \\ &= ۲,۱۷۴,۶۰۰,۰۰۰ \text{ ریال} \end{aligned}$$

هزینه مستقیم - درآمد = سود حسابداری (الف)

$$\text{ریال } ۱۷,۸۲۵,۴۰۰,۰۰۰ = ۲,۱۷۴,۶۰۰,۰۰۰ - ۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = \text{سود حسابداری}$$

هزینه فرصت تجهیزات + هزینه فرصت ملک = هزینه های غیرمستقیم (ب)

هزینه فرصت مدیریت +

$$۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۱,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = \text{هزینه های غیرمستقیم}$$

$$= ۲,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ \text{ ریال}$$

(مجموع هزینه های مستقیم و غیرمستقیم) - درآمد = سود ویژه

$$۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - (۲,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۲,۱۷۴,۶۰۰,۰۰۰) = \text{سود ویژه}$$

$$۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۴,۹۷۴,۶۰۰,۰۰۰ = \text{سود ویژه (سود مندرج در اظهارنامه مالیاتی)}$$

$$= ۱۵,۰۲۵,۴۰۰,۰۰۰ \text{ ریال}$$

هزینه فرصت = سود ویژه - سود حسابداری (ج)

$$۱۷,۸۲۵,۴۰۰,۰۰۰ - ۱۵,۰۲۵,۴۰۰,۰۰۰ = \text{هزینه فرصت}$$

$$= ۲,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ \text{ ریال هزینه فرصت}$$

هر یک از موارد زیر به ترتیب معرف کدام یک از موضوعات است؟
 الف) استفاده از محصول آمادهٔ طبیعت بدون انجام کاری روی آن
 ب) انجام اقدامات مختلف روی منابع طبیعی در اختیار مثل زراعت
 ج) تولید محصولات غیرملموس و غیرمحسوس

۱) احیا - صنعت - خدمات
 ۲) حیات - احیا - صنعت
 ۳) حیات - احیا - خدمات
 ۴) احیا - حیات - صنعت

چه تعداد از موارد زیر از انواع تولید هستند؟

حیات - احیا - خدمات - صنعت - ارزش افزوده

۱) ۲ مورد ۲) ۳ مورد ۳) ۴ مورد ۴) ۵ مورد

کدام گزینه در رابطه با انگیزهٔ تولیدکنندگان صحیح است؟

۱) برطرف کردن نیازهای خود و خانواده - تأمین منافع شخصی - آبادانی و موفقیت کشور - رقابت با همکاران

۲) تأمین منافع شخصی - خدمت به هم‌نوعان - رقابت با سایر افراد جامعه - کمال‌جویی انسان

۳) کسب سود - آبادانی کشور - کسب جایگاه والاتر در میان رقبا - رفع نیازهای فردی و خانواده

۴) برطرف کردن نیازهای خود و خانواده - تأمین منافع شخصی - کسب روزی حلال - خدمت به هم‌نوعان - آبادانی و موفقیت کشور

چنانچه کشاورزان در یک جامعهٔ فرضی یک واحد گندم تولیدی خود را به ارزش ۶۵۰۰ ریال به سیلوی گندم بفروشند و کارخانهٔ آرد، این مقدار گندم را به آرد تبدیل نماید و به قیمت ۷۵۰۰ ریال

به کارخانهٔ تولید نان صنعتی تحویل دهد و نان تولیدی توسط این کارخانه به قیمت هر واحد ۱۱۰۰۰

ریال به فروشگاه زنجیره‌ای فروخته شود و هر فروشگاه این واحد نان را به مبلغ ۱۹۰۰۰ ریال به

مصرف‌کننده بفروشد، ارزش افزودهٔ مرحله‌های دوم و چهارم به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

۱) ۸۰۰۰ - ۱۰۰۰ ۲) ۱۰۰۰ - ۸۰۰۰ ۳) ۳۵۰۰ - ۶۵۰۰ ۴) ۶۵۰۰ - ۳۵۰۰

کدام گزینه پاسخ درست پرسش‌های زیر است؟

الف) زمین در اصطلاحات اقتصادی معرّف چیست؟

ب) پولی که صرف اجارهٔ تجهیزات تولید می‌گردد جزء کدام دسته از عوامل تولید می‌باشد؟

ج) برترین عامل تولید کدام است؟

د) حاصل کار گذشتهٔ انسان‌هاست.

۱) محل فیزیکی احداث بنگاه اقتصادی - سرمایهٔ مالی - عامل انسانی - سرمایهٔ مالی

۲) منابع طبیعی در اختیار بنگاه - سرمایهٔ فیزیکی - سرمایه - سرمایهٔ فیزیکی

۳) محل فیزیکی احداث بنگاه اقتصادی - سرمایهٔ فیزیکی - سرمایه - سرمایهٔ مالی

۴) منابع طبیعی در اختیار بنگاه - سرمایهٔ مالی - عامل انسانی - سرمایهٔ فیزیکی

۶

- کدام گزینه پاسخ درست پرسش‌های زیر است؟
- (الف) سازمان تولید هر یک از عوامل تولید را تعیین می‌کند.
- (ب) انواع سازمان‌های تولید کدام است؟
- (ج) در یک شرکت تعاونی، عایدی حاصل از تولید چگونه تقسیم می‌گردد؟
- (د) چنانچه صاحب سرمایه مالی، مانند سرمایه فیزیکی بابت سرمایه خود اجاره دریافت نماید، می‌باشد.
- (۱) الف) جایگاه و نقش (ب) تعاونی - دولتی - خصوصی (ج) بین اعضای هیأت مدیره تقسیم می‌شود. (د) در حکم مشارکت
- (۲) الف) میزان اهمیت (ب) تعاونی - خصوصی - سهامی عام - سهامی خاص (ج) محصول یا ارزش آن به نسبت مساوی یا نسبتی که توافق شده است بین همه اعضای تولید تقسیم می‌شود. (د) در حکم مشارکت
- (۳) الف) جایگاه و نقش (ب) تعاونی - خصوصی - سهامی عام - سهامی خاص (ج) محصول یا ارزش آن به طور مساوی یا به نسبتی که توافق شده است بین همه اعضای تولید تقسیم می‌شود. (د) در حکم ربا
- (۴) الف) میزان اهمیت (ب) تعاونی - دولتی - خصوصی (ج) بین اعضای هیأت مدیره تقسیم می‌شود. (د) در حکم ربا

۷

- یک شرکت سهامی که از مشارکت ۳ نفر تشکیل شده است، طی یک سال به سود عملیاتی ۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان رسیده است. چنانچه سرمایه اولیه این افراد به ترتیب ۱,۰۰۰,۰۰۰, ۶۰۰,۰۰۰ و ۴۰۰,۰۰۰ باشد:
- (الف) در هنگام تقسیم سود به هرکدام از این افراد به ترتیب از راست به چپ چه مقدار پرداخت می‌شود؟

- (ب) سازمان تولید این شرکت چه نام دارد؟
- (۱) الف) ۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۹۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰ (ب) سهامی خاص
- (۲) الف) ۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ (ب) سهامی خاص
- (۳) الف) ۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۹۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰ (ب) سهامی عام
- (۴) الف) ۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ (ب) سهامی عام

۸

- فردی اقدام به احداث یک واحد کوچک تولیدی می‌نماید. در انتهای سال این فرد مبلغ ۸۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان بابت حق الزحمه عملکرد خود از صندوق کارگاه دریافت می‌نماید. در عین حال این فرد پیشنهاد کاری دیگر را به مبلغ ۷۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان در سال در اختیار داشت که نهایتاً تصمیم به عدم پذیرش این پیشنهاد گرفت. منابع فوق به ترتیب جزء کدام دسته از هزینه‌های تولید این کارگاه می‌باشند؟

- (۱) هزینه مستقیم - هزینه مستقیم
(۲) هزینه غیرمستقیم - هزینه فرصت
(۳) هزینه فرصت - هزینه مستقیم
(۴) هزینه مستقیم - هزینه غیرمستقیم

کدام گزینه پاسخ درست پرسش‌های زیر است؟

- (الف) مابه‌التفاوت میزان درآمد و هزینه‌های مستقیم تولید معرف چه شخص اقتصادی می‌باشد؟
 (ب) سود درج شده در اظهارنامه مالیاتی کدام است؟
 (ج) هزینه فرصت در کدام محاسبه سود مدنظر می‌باشد؟
 (۱) سود حسابداری (ب) سود حسابداری (ج) سود ویژه
 (۲) سود ویژه (ب) سود اقتصادی (ج) سود حسابداری
 (۳) سود حسابداری (ب) سود اقتصادی (ج) سود ویژه
 (۴) سود اقتصادی (ب) سود حسابداری (ج) سود حسابداری

با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، نتیجه عملکرد سالیانه یک بنگاه اقتصادی با ۱۵ نفر کارمند و تولید سالیانه ۲۰۰۰ دستگاه هر یک به ارزش ۱,۰۰۰,۰۰۰ تومان کدام است؟

اجاره‌بهای ماهیانه کارگاه	۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان
حقوق متوسط ماهیانه هر کارمند	۳,۰۰۰,۰۰۰ تومان
هزینه مواد اولیه ماهیانه	۱,۵۰۰,۰۰۰ تومان
هزینه استهلاک سالیانه	۱۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان

(۱) سود ۱,۴۰۸,۰۰۰,۰۰۰ (۲) زیان ۱,۴۰۸,۰۰۰,۰۰۰

(۳) سود ۱,۸۰۴,۰۰۰,۰۰۰ (۴) زیان ۱,۸۰۴,۰۰۰,۰۰۰

با توجه به اطلاعات جدول زیر:

- (الف) میزان سود حسابداری یک بنگاه تولیدی با ۱۰ کارمند و تولید سالیانه ۱۰۰۰ دستگاه به مبلغ ۷۰۰ هزار ریال کدام است؟ (بنگاه مالک دستگاه‌های مورد نیاز برای تولید است.)
 (ب) سود اقتصادی یا ویژه این تولیدکننده چقدر است؟
 (ج) چنانچه اداره مالیات ۱۰ درصد از سود اعلام شده در اظهارنامه را به عنوان مالیات دریافت نماید، مالیات پرداختی این بنگاه چقدر است؟

حقوق متوسط هر کارمند در هر سال	۳۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال
خرید مواد اولیه سالیانه	۷۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
هزینه استهلاک سالیانه	۱۰ درصد حقوق
هزینه سالیانه اجاره کارخانه	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
اجاره سالیانه ماشین‌آلات (در صورت اجاره داده شدن)	۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

(۱) ۶۲,۰۰۰,۰۰۰ - ۱۱۲,۰۰۰,۰۰۰ - ۱۱,۲۰۰,۰۰۰ ریال

(۲) ۶۲,۰۰۰,۰۰۰ - ۱۱۲,۰۰۰,۰۰۰ - ۶,۲۰۰,۰۰۰ ریال

(۳) ۶۲,۰۰۰,۰۰۰ - ۱۱۲,۰۰۰,۰۰۰ - ۱۱,۲۰۰,۰۰۰ ریال

(۴) ۶۲,۰۰۰,۰۰۰ - ۱۱,۲۰۰,۰۰۰ - ۶,۲۰۰,۰۰۰ ریال

فردی با دریافت وام قرض الحسنه از بانک اقدام به تولید محصولات زراعی نموده است. ولی طی سال مبلغ ۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال وام دریافتی خود را صرف خرید بذر و کود و ... نموده است و در نهایت در پایان سال و در هنگام فروش محصول مبلغ ۱,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ عایدی کسب نموده است. سازمان تولید این بنگاه اقتصادی چیست؟

(۱) خصوصی (۲) مشارکتی (۳) سهامی عام (۴) تعاونی

۱۲

هر یک از موارد زیر جزء کدام دسته می‌باشد؟

۱۳

الف) تولید لوازم التحریر

ب) صید ماهی در دریای خزر

ج) ایجاد استخر پرورش ماهی

د) راه‌اندازی و نصب شبکه‌های کامپیوتری

(۱) صنعت - احیا - احیا - خدمات (۲) صنعت - احیا - حیات - صنعت

(۳) صنعت - حیات - احیا - خدمات (۴) خدمات - حیات - احیا - صنعت

با توجه به نمودار و جدول زیر، قیمت نهایی محصول A را محاسبه نمایید.

۱۴

مصرف کننده → مرحله چهارم (۴) → مرحله سوم (۳) → مرحله دوم (۲) → مرحله اول (۱)

ارزش افزوده مرحله اول	۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال
قیمت فروش در مرحله دوم	۱,۸۰۰,۰۰۰ ریال
ارزش افزوده مرحله سوم	۷۰۰,۰۰۰ ریال
ارزش افزوده مرحله چهارم	۵۰۰,۰۰۰ ریال

(۱) ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال (۲) ۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال (۳) ۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال (۴) ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال

کدام گزینه معرف کامل مفهوم تولید از منظر اقتصاد است؟

۱۵

(۱) مجموعه فعالیت‌هایی که منجر به ایجاد کالا و خدمات نهایی شود.

(۲) مجموعه فعالیت‌هایی که باعث ایجاد ارزش مصرفی و مبادلاتی روی منابع و امکانات موجود می‌باشد.

(۳) فعالیتی که در ازای دریافت پول انجام پذیرد.

(۴) مجموعه فعالیت‌هایی که باعث ایجاد کالای نهایی یا واسطه‌ای شده و هدف از آن کسب سود باشد.

از چه رو مهم‌ترین سرمایه‌گذاری دولت، سرمایه‌گذاری اجتماعی است و پیامد مثبت این سرمایه‌گذاری چه می‌تواند باشد؟

۱) تربیت نیروی انسانی ماهر، متخصص و متعهد برای انجام سایر سرمایه‌گذاری‌ها - کسب استقلال اقتصادی

۲) تقویت بنیه اقتصادی کشور - تولید مستقیم کالا با این سرمایه‌گذاری

۳) ایجاد توازن اجتماعی و رفع نابرابری‌ها - رفع فقر و آثار مخرب آن

۴) ایجاد رفاه اجتماعی و سلامت در جسم و روح افراد جامعه - جلوگیری از پیامدهای منفی فقر و نابرابری توزیع درآمدها

کدام گزینه، متضمن پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟
انسانی ۹۹ با تغییر
اشتغال کامل نیروی کار «.....» زیرا برخی افراد حاضر به کار نیستند که آن را «.....» می‌نامند و برخی دیگر نیز در حال جابه‌جایی از کاری به کار دیگر هستند که «.....» نام دارد.

۱) البته به معنای صفر بودن نرخ بیکاری نیست - بیکاری موسمی - بیکاری دائمی

۲) دقیقاً به معنا و مفهوم صفر بودن نرخ بیکاری است - بیکاری داوطلبانه - بیکاری اصطلاحی

۳) البته به معنای صفر بودن نرخ بیکاری نیست - بیکاری داوطلبانه - بیکاری اصطلاحی

۴) دقیقاً به معنا و مفهوم صفر بودن نرخ بیکاری است - بیکاری موسمی - بیکاری دائمی

«ماده واحده» و «تبصره‌ها» در بودجه دولت به ترتیب مبین چیست؟
انسانی ۸۵
۱) مربوط به «کسب درآمد و هزینه‌های یک سال» و «مشخص‌کننده رقم کل درآمدها و هزینه‌های پیش‌بینی شده»

۲) بیانگر اعتبارات هریک از سازمان‌های دولتی در محدوده بودجه و چگونگی هزینه کردن آن‌ها

۳) مشخص‌کننده چگونگی کسب درآمد و صرف هزینه‌های پیش‌بینی شده در بودجه و مبین رقم کل درآمدها و هزینه‌های یک سال مربوط به بودجه مصوب

۴) مشخص‌کننده «رقم کل درآمدها و هزینه‌های یک سال» و «دربردارنده ضوابط و مقررات خاص» مربوط به چگونگی کسب درآمد و صرف هزینه‌های پیش‌بینی شده در بودجه

با فرض جدول مالیاتی که در ادامه آمده است:
انسانی ۱۴۰۰

الف) میزان مالیات سالانه تولیدکننده‌ای که در ماه ۱۵ میلیارد ریال درآمد دارد، کدام است؟

ب) میزان مانده خالص ماهیانه او چقدر است؟

ج) این محاسبه مربوط به کدام یک از انواع نرخ مالیاتی: ثابت، تصاعدی کلی و تصاعدی طبقه‌ای است؟

د) کدام مورد، در رابطه با ویژگی نوع نرخ مالیاتی مورد محاسبه نادرست است؟

قابل توجه: ارقام به میلیون و میلیارد ریال است.

A	درآمدهای تا: ۱۵۰ میلیون ریال	معاف از مالیات
B	درآمدهای تا: ۲۵۰ میلیون ریال	با نرخ: ۱۵٪ نسبت به مازاد: ۱۵۰ میلیون ریال
C	درآمدهای تا: ۳۵۰ میلیون ریال	با نرخ: ۲۰٪ نسبت به مازاد: ۲۵۰ میلیون ریال
D	درآمدهای تا: ۴۵۰ میلیون ریال	با نرخ: ۲۵٪ نسبت به مازاد: ۳۵۰ میلیون ریال
E	درآمدهای تا: ۹۰۰ میلیون ریال	با نرخ: ۳۵٪ نسبت به مازاد: ۴۵۰ میلیون ریال
F	درآمدهای بالاتر از: ۹۰۰ میلیون ریال	با نرخ: ۴۵٪ نسبت به مازاد: ۹۰۰ میلیون ریال

(۱ الف) (الف ۷۸, ۷۵۰ ب) $\frac{۸۴۳۷}{۵}$ ج) ثابت د) این نوع نرخ مالیاتی در تعدیل درآمد و ثروت افراد جامعه مؤثر است.

(۲ الف) (الف ۸۷, ۵۷۰ ب) $\frac{۷۴۳۸}{۵}$ ج) تصاعدی د) در این نظام مالیاتی نرخ مالیات با افزایش درآمد یا دارایی زیاد و به عکس با کاهش درآمد یا دارایی کم می‌شود.

(۳ الف) (الف ۷۸, ۷۵۰ ب) $\frac{۸۴۳۷}{۵}$ ج) تصاعدی طبقه‌ای د) در این نوع مالیات، میزان مالیات پرداختی افراد متناسب با تغییر در درآمد یا دارایی آن‌ها کم و زیاد می‌شود.

(۴ الف) (الف ۸۷, ۵۷۰ ب) $\frac{۷۴۳۸}{۵}$ ج) تصاعدی کلی د) در این نوع مالیات، افراد با درآمدهای بیشتر با نرخ سود بیشتر و افراد با درآمدهای پایین‌تر با نرخ کمتری مالیات می‌پردازند.

در جمهوری اسلامی ایران به موجب اصل ۵۲ قانون اساسی، بودجه کل کشور چگونه شکل می‌گیرد؟

(۱) توسط دولت تهیه می‌شود و برای رسیدگی و تصویب به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌گردد.

(۲) توسط «بانک مرکزی» تهیه می‌شود و برای اظهارنظر نهایی به سازمان برنامه و بودجه ارائه می‌شود.

(۳) توسط «سازمان برنامه و بودجه» تهیه می‌شود و برای رسیدگی و تصویب به «کمیسیون بودجه» مجلس تسلیم می‌گردد.

(۴) توسط «سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور» تدوین و برای رسیدگی و تصویب نهایی به مجلس شورای اسلامی ارائه می‌شود.

انسانی خارج ۹۷ با تغییر

پاسخ درست و کامل سؤالات زیر در کدام گزینه مطرح است؟

الف) کدام فعالیت از فعالیتهای دولت «هدف اقتصادی» تلقی نمی‌شود؟
 ب) در رابطه با شرایط بازپرداخت تسهیلات اعتباری بانک‌ها به افراد و مؤسسات برای انجام دادن فعالیت‌ها یا تکمیل پروژه‌های اقتصادی خود، کدام مورد نادرست است؟
 ج) متن پیشنهادی بودجه را که تدوین و پس از تصویب به تقدیم می‌شود، چه می‌نامند؟

د) مطلب «در ادوار گذشته، پیشرفت روزافزون جوامع انسانی، مشکلات جدیدی را در عرصه مبادله به همراه داشت و در گذر تحولات اقتصادی و ظهور معاملات بزرگ با مشکلاتی مواجه شد.» مربوط به چیست؟

۱) الف) تأسیس مؤسسات درمانی و بهداشتی ب) بازپرداخت بدهی در هر زمانی که بانک اراده کند. ج) سازمان مسئول امور بودجه - هیئت دولت - مجلس شورای اسلامی - لایحه بودجه د) استفاده از پول فلزی در مبادلات

۲) الف) رشد و توسعه اقتصادی ب) مطابقت فعالیتهای وام‌گیرنده با شرایط بانک ج) دولت - مجمع تشخیص مصلحت نظام - شورای نگهبان قانون اساسی - قانون اساسی - قانون بودجه د) استفاده از کالاهای خاص و دارای مشتری زیاد در هر منطقه

۳) الف) اشتغال کامل ب) بررسی درخواست متقاضی توسط بانک ج) سازمان برنامه و بودجه - مجلس شورای اسلامی - شورای نگهبان قانون اساسی - قانون بودجه د) استفاده از رسیدهای کاغذی صادره از سوی صرافان و تجار معتبر

۴) الف) بهبود وضعیت توزیع درآمد ب) اطمینان از توانایی فرد یا مؤسسه نسبت به بازپرداخت بدهی خود ج) قوه مجریه - هیئت دولت - قوه مقننه - لایحه بودجه د) مبادله کالا با کالا یا مبادله پایایی

انسانی خارج ۱۴۰۰ با تغییر

کدام گزینه مبین پاسخ درست و کامل سؤالات زیر است؟

الف) مالیات بر «ارزش افزوده» نوعی مالیات بر «.....» است که «.....» را از پرداخت مالیات «.....»

ب) بهترین روش «تحریک تقاضای کل جامعه» که در مواقع رکود بتواند رونق را به بازار برگرداند چیست؟

۱) الف) فروش دومرحله‌ای - کالا و خدمات واسطه‌ای - نمی‌رهند. ب) کاهش مخارج جاری و عمرانی دولت و کاهش نرخهای مالیاتی یا پایه‌های مالیاتی

۲) الف) فروش دومرحله‌ای - کالا و خدمات سرمایه‌ای - نمی‌رهند. ب) کاهش مخارج جاری یا عمرانی دولت و افزایش نرخهای مالیاتی یا پایه‌های مالیاتی

۳) الف) فروش چندمرحله‌ای - کالاها و خدمات سرمایه‌ای - معاف می‌کند. ب) افزایش مخارج جاری یا عمرانی دولت و افزایش نرخهای مالیاتی یا پایه‌های مالیاتی

۴) الف) فروش چندمرحله‌ای - کالا و خدمات واسطه‌ای - معاف می‌کند. ب) افزایش مخارج جاری یا عمرانی دولت و کاهش نرخهای مالیاتی یا پایه‌های مالیاتی

کدام گزینه، دربردارندهٔ پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟ انسانی خارج ۱۴۰۰

الف) مطلب زیر مربوط به کدام مورد است؟

«یک سبد کالایی یکسان، سالانه در ایران قیمت‌گذاری می‌شود و همزمان همان سبد کالایی در کشور آمریکا، تعیین قیمت می‌شود. تقسیم این دو بر هم قدرت خرید دلار را در ایران نشان می‌دهند.»

ب) به کالاهای بادوام سرمایه‌ای، که در جریان تولید به کار گرفته می‌شود، نظیر تراکتور برای کشاورز و کامیون برای شرکت‌های حمل‌ونقل «.....» گفته می‌شود و آنچه که در طول زمان، خدمتشان در جریان تولید استفاده می‌شود «.....» می‌گویند و تولیدکننده با آن‌ها «.....» ایجاد می‌کند.

ج) چندین سال است، مطلبی در رابطه با «بودجهٔ کل کشور» که بی‌ارتباط با تشکیل «صندوق توسعهٔ ملی» نیست در بودجهٔ کل کشور لحاظ و رعایت می‌شود، محتوی و مضمون آن کدام است؟

د) گاهی به اوراقی مثل: سفته، چک، پول، برات و حواله‌جات در زبان مردم «اوراق بهادار» گفته می‌شود که کارکرد آن‌ها «.....» اما در اصطلاح اقتصاددانان، آن‌ها اوراق بهادار «.....» (الف) استفاده از دلار رفاهی یا دلار برابری خرید (P.P.P) سرمایه فیزیکی - کالاهای سرمایه‌ای بادوام - ارزش افزوده (ج) نفت خام ثروت عمومی است و صادرات و فروش آن درآمد محسوب نشده و وجوه حاصل از فروش آن و همچنین گاز طبیعی تولیدشده پس از کسر هزینه‌های تولید حتماً باید به صندوق توسعهٔ ملی واریز شود. (د) تضمین تعهدات است نه تأمین مالی - تلقی نمی‌شود.

۲) الف) مورد استفاده قرار دادن میانگین ارزشهای معتبر جهان و تبدیل تولید ملی به آن (ب) سرمایهٔ مالی - کالاهای سرمایه‌ای - سود حسابداری (ج) درآمدهای حاصل از فروش ثروت‌های عمومی برای زاینده‌گی مستمر و حفظ این ثروت طبیعی هرگز نباید مورد مصرف و استفاده قرار گیرد. (د) تأمین مالی است نه تضمین تعهدات - تلقی نمی‌شود.

۳) الف) مورد استفاده قرار دادن ارزی که ارتباط مستقیمی با نرخ دلار موجود در بازار ارز را ندارد. (ب) سرمایهٔ مولد - کالاهای سرمایه‌ای بادوام - سود اقتصادی (ج) درآمدهای حاصل از فروش ثروت‌های عمومی باید به‌عنوان درآمدهای خاص دولتی به صندوق توسعهٔ ملی واریز شود. (د) تضمین تعهدات است نه تأمین مالی - تلقی می‌شود.

۴) الف) استفاده از دلاری که توسط سازمان‌های مالی بین‌المللی محاسبه و اعلام می‌شود. (ب) سرمایهٔ عمرانی - کالاهای بادوام نهایی - سود ویژه (ج) نفت خام ثروت عمومی بوده و فروش آن باید از طریق صندوق توسعهٔ ملی در جهت فقرزدایی همه‌جانبه و فراگیر مورد مصرف قرار گیرد. (د) تأمین مالی است نه تضمین تعهدات - تلقی می‌شود.

هریک از موارد زیر جزء کدام یک از فعالیت‌های دولت در عرصه اقتصاد است؟

(الف) تأسیس شرکت بازرگانی پتروشیمی

(ب) برپایی امنیت و آموزش

(ج) ایجاد نظم در عرصه فعالیت‌های اقتصادی

(د) مدیریت سازمان جنگل‌ها و مراتع

(ه) قانون برنامه پنج‌ساله

۱) الف) عرضه کالا و خدمات (ب) وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی (ج) وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی (د) وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی (ه) وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی

۲) الف) عرضه کالا و خدمات (ب) عرضه کالا و خدمات (ج) وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی (د) عرضه کالا و خدمات (ه) وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی

۳) الف) وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی (ب) وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی (ج) عرضه کالا و خدمات (د) عرضه کالا و خدمات (ه) وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی

۴) الف) وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی (ب) عرضه کالا و خدمات (ج) وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی (د) وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی (ه) عرضه کالا و خدمات

کدام سیاست‌ها در زمان رکود اقتصادی صحیح است؟

۱) سیاست پولی انبساطی که دولت توسط بانک مرکزی به کار می‌گیرد، برای زمان کوتاه‌مدت نظیر خرید اوراق مشارکت و همچنین سیاست افزایش سرمایه‌گذاری برای بهبود عرضه کل در بلندمدت.

۲) سیاست مالی انبساطی که دولت از طریق کاهش پایه مالیاتی به کار می‌گیرد، به عنوان سیاست کوتاه‌مدت و همچنین افزایش حجم پول به عنوان سیاست پولی انبساطی برای بلندمدت.

۳) سیاست پولی انقباضی که دولت توسط بانک مرکزی اعمال می‌کند جهت کنترل حجم پول در گردش و سیاست مالی انبساطی جهت تحریک تقاضای کل از طریق افزایش مخارج دولتی یا کاهش نرخ مالیات.

۴) سیاست مالی انقباضی از طریق کاهش مخارج عمومی دولت جهت جلوگیری از هزینه‌های اضافی و بهبود وضعیت بودجه در کوتاه‌مدت و همچنین افزایش بهره‌وری و بهبود آن به عنوان سیاست‌های جانب عرضه در بلندمدت.

۱۱ مطابق با جدول زیر، مالیات ماهانه، ماندهٔ خالص ماهانه و سالانهٔ فردی که درآمد ماهانه‌اش ۴۰ میلیون تومان است، کدام است؟

نرخ مالیاتی	میزان درآمد به تومان	
۲ درصد	درآمدهای تا ۵,۰۰۰,۰۰۰	۱
۴ درصد	درآمدهای تا ۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۲
۵ درصد	درآمدهای تا ۳۵,۰۰۰,۰۰۰	۳
۸ درصد	درآمدهای تا ۴۸,۰۰۰,۰۰۰	۴
با نرخ ۱۲ درصد	درآمدهای بالاتر از ۴۸,۰۰۰,۰۰۰	۵

(۱) ۳,۲۰۰,۰۰۰ - ۳۸,۴۰۰,۰۰۰ - ۴۴۱,۶۰۰,۰۰۰

(۲) ۲,۰۰۰,۰۰۰ - ۲۴,۰۰۰,۰۰۰ - ۱۹۲,۰۰۰,۰۰۰

(۳) ۲,۰۰۰,۰۰۰ - ۲۴,۰۰۰,۰۰۰ - ۳۴۸,۰۰۰,۰۰۰

(۴) ۳,۲۰۰,۰۰۰ - ۳۶,۸۰۰,۰۰۰ - ۴۴۱,۶۰۰,۰۰۰

۱۲ کدام گزینه مبین پاسخ صحیح و کامل پرسش‌های زیر است و جای خالی را به درستی تکمیل می‌کند؟
الف) سیاست کاهش مخارج دولت در چه زمانی از جانب دولت می‌تواند موجب ثبات اقتصادی گردد؟

ب) کدام یک از سیاست‌های مالی دولت نمی‌باشد؟

ج) کدام یک از سیاست‌ها، جانب عرضه است؟

د) بهترین راه تحریک است.

۱ الف) در زمان تورم ب) کاهش پایهٔ مالیاتی ج) توجه به زیرساخت‌ها د) سیاست پولی انقباضی - تقاضای کل

۲ الف) در زمان رکود ب) افزایش مخارج دولت ج) بهبود محیط کسب و کار د) سیاست پولی انبساطی - نقدینگی

۳ الف) در زمان تورم ب) افزایش پایهٔ پولی ج) افزایش سرمایه‌گذاری د) سیاست مالی انبساطی - تقاضای کل

۴ الف) در زمان رکود ب) افزایش پرداخت‌های انتقالی ج) سرمایه‌گذاری در مناطق محروم د) سیاست پولی انقباضی - حجم پول

کدام گزینه صحیح است؟

۱۳

- ۱) اقتصاددانان در موقعیت‌های مختلف در تقسیم بهینه نقش‌ها، وظایف و تقسیم کار منطقه‌ای بین دولت و دیگر بخش‌ها تلاش می‌کنند.
- ۲) توجه به زیرساخت‌ها و سرمایه‌گذاری در مناطق محروم کشور از جمله سیاست‌های عمرانی دولت به‌شمار می‌رود.
- ۳) مجلس شورای اسلامی برای ریل‌گذاری فعالیت‌های اقتصادی، طرح‌های قانونی را به دولت ارائه می‌کند.
- ۴) زمان و شرایط، معیارهای مؤثر در خصوص دخالت دولت در اقتصاد هستند؛ برای مثال در زمان جنگ یا حالت رکود، دولت‌ها معمولاً نقش پررنگ‌تری را ایفا می‌کنند.

۱۴

کدام‌یک از موارد زیر مربوط به دخالت دولت در اقتصاد در حوزه وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی در اقتصاد است؟

- ۱) سرمایه‌گذاری در بازار بعضی از کالاها
- ۲) ایجاد امنیت در کشور
- ۳) هدایت فعالیت‌های اقتصادی جامعه در جهت آینده روشن برای اقتصاد
- ۴) ارائه خدمات آموزشی

۱۵

در چه شرایطی بخش خصوصی حاضر به سرمایه‌گذاری نمی‌شود؟

- ۱) عدم اطمینان از سودآوری و یا نیاز به سرمایه اولیه بسیار زیاد
- ۲) بهره‌برداری از منابع و معادن و کشف و استخراج
- ۳) رقابت دولت با بخش خصوصی و ایجاد محدودیت برای بخش خصوصی در عرصه اقتصاد
- ۴) نبود بازارهای جهانی برای محصولات تولیدی و عدم توانایی رقابت با دولت

۹. ۱ دانشمندان علوم اقتصادی، موضوعات اقتصادی را با روش‌های علمی مورد مطالعه قرار می‌دهند، دانش اقتصاد با دقت درباره انواع منافع و هزینه‌ها کمک می‌کند تا انسان‌ها، سازمان‌ها و کشورها در استفاده از منابع و امکاناتشان بهترین‌ها را انتخاب کنند، نتیجه این تلاش فکری پدید آمدن اندیشه اقتصادی است که با گسترش و پیشرفت تمدن بشری دچار تکامل بیشتری شد و عنوان علم اقتصاد را یافت. صفحه ۱۴

۱۰. ۱ پرسش (الف): طبق آیه «ربنا آتانا فی الدنيا حسنة و فی الآخرة حسنة» واضح است که دین اسلام در پی سعادت واقعی و کامل انسان‌هاست و دنیا و آخرت را همراه باهم مورد توجه قرار می‌دهد. پرسش (ب): اسلام در دسترس نبودن معاش و وجود فقر را خطری می‌داند که اعتقادات انسان را تهدید می‌کند. پرسش (ج): جامعه اسلامی برای حفظ هویت و استقلال سیاسی و فرهنگی خود باید به رشد و پیشرفت اقتصادی به مثابه یکی از مهم‌ترین ابزارهای این مسیر توجه کند. صفحه ۱۷

۱۱. ۲ مورد (الف): کالای سرمایه‌ای به کالای واسطه‌ای بادوام می‌گویند. مورد (ب): مقدار مصرف کالای ضروری با تغییرات قیمت خیلی تغییر نمی‌کند. مورد (ج): کالاها بنا به مورد مصرف فرد به دسته‌های واسطه‌ای یا مصرفی تقسیم می‌شوند. صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰

۱۲. ۳ بازیگران خرد در عرصه اقتصاد وظیفه تولید و مصرف و مبادله کالاها را بر عهده دارند و بازیگران کلان برای ایجاد نظم و انضباط و نظارت بر عملکرد اقتصاد می‌کوشند. صفحه ۲۱

۱۳. ۳ بهترین روش استفاده از منابع و امکانات آن است که از منابع محدود خود در جهت افزایش میزان تولید و نهایتاً بالاتر بردن سطح رفاه انسان‌ها استفاده نماییم. صفحه‌های ۱۱ و ۱۲

۱۴. ۳ هزینه فرصت یا هزینه فرصت از دست رفته همان عایدی حاصل از اولویت دوم تولید است که بایستی در مطالعات اقتصادی مورد توجه قرار گیرد. صفحه ۱۲

۱۵. ۱ چنانچه انسان مراتب نیازهای خود را به خوبی طی نکند و در یک مرتبه از نیازها متوقف بماند، اقدام به خلق نیازهای کاذب و واهی برای خود می‌نماید و در نهایت محکوم به انحطاط است. صفحه ۹

پاسخ آزمون ۲

۱. ۳ مورد (الف): انسان محصول آماده طبیعت را مستقیماً برداشت می‌کند، بدون اینکه کاری روی آن انجام دهد، این اقدام که موجب مالکیت فرد می‌شود، حیزت نام دارد. مورد (ب): انسان با دراختیار داشتن منابع و محصولات طبیعی، همچنین با کار خود و استفاده از ابزار، منابع طبیعی را به تولید می‌رساند که به این نوع از تولید احیا می‌گویند. مورد (ج): تولید محصولات نرم، غیر محسوس و غیر ملموس را خدمات می‌گویند. صفحه ۲۴

۲. ۲ انواع تولید عبارتست از: احیا، صنعت، خدمات توجه شود که در حیزت به دلیل اینکه فعالیت تولیدی خاصی صورت نمی‌گیرد و صرفاً موجب مالکیت می‌گردد، از انواع تولید محسوب نمی‌شود. ضمناً ارزش افزوده در تمامی مراحل تولید اتفاق می‌افتد و از انواع تولید نیست. صفحه ۲۴

۳. ۴ تولیدکنندگان با انگیزه‌های متفاوتی اقدام به تولید می‌کنند که عبارت است از: ۱- برطرف کردن نیازهای خود و خانواده ۲- تأمین منافع شخصی ۳- کسب روزی حلال ۴- خدمت به هم‌نوعان ۵- آبادانی و موفقیت کشور صفحه ۲۵

صفحه ۲۴

رویشگاه → کارخانه تولید نان → کارخانه آرد → سیلوی ذخیره → کشاورزان

مرحله چهارم ۱۹۰۰۰ → مرحله سوم ۱۱۰۰۰ → مرحله دوم ۷۵۰۰ → مرحله اول ۶۵۰۰

ریال ۱۰۰۰ = ۶۵۰۰ - ۷۵۰۰ = ارزش افزوده مرحله دوم

ریال ۸۰۰۰ = ۱۱۰۰۰ - ۱۹۰۰۰ = ارزش افزوده مرحله چهارم

۴۵ پرسش (الف): اقتصاددانان به کلیه منابع طبیعی در اختیار یک بنگاه در اصطلاحات خود «زمین» می‌گویند. پرسش (ب): پولی که صرف اجاره یا خرید تجهیزات می‌گردد در زمره سرمایه مالی دسته‌بندی می‌گردد. پرسش (ج): عامل انسانی مهم‌ترین عامل تولید است چرا که وظیفه ترکیب سایر عوامل را دارد. پرسش (د): سرمایه فیزیکی حاصل کار گذشته انسان‌هاست. صفحه‌های ۲۶ و ۲۷

۴۶ سازمان تولید جایگاه و نقش هر یک از عوامل تولید را تعیین می‌نماید که شامل گروه‌های خصوصی، تعاونی، سهامی عام و خاص می‌باشد. در یک شرکت تعاونی مطابق توافقی که بین اعضای تعاونی صورت می‌گیرد، محصول یا ارزش نهایی آن به نسبت مساوی یا به نسبت توافق شده بین اعضا تقسیم می‌شود. در اقتصاد اسلامی چنانچه صاحب سرمایه مالی به مانند سرمایه فیزیکی اقدام به دریافت اجاره نماید، موجب فعل ربا شده و حرام است. صفحه‌های ۲۷ و ۲۸

۴۷ پرسش (الف): $۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰$ کل سرمایه

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{فرد اول} : \frac{۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰}{۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰} = \frac{۵}{۱۰} = ۵۰\% \\ \text{فرد دوم} : \frac{۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰}{۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰} = \frac{۳}{۱۰} = ۳۰\% \\ \text{فرد سوم} : \frac{۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰}{۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰} = \frac{۲}{۱۰} = ۲۰\% \end{array} \right.$$

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{تومان} : ۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۵۰\% \times ۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ \\ \text{تومان} : ۹۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۳۰\% \times ۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ \\ \text{تومان} : ۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۲۰\% \times ۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ \end{array} \right.$$

پرسش (ب): به دلیل محدود بودن تعداد سهامداران، سازمان تولید شرکت سهامی خاص می‌باشد. صفحه‌های ۲۷ و ۲۸

۴۸ تمام مبالغی که در راستای فرایند تولید از جمله حقوق پرسنل و ... پرداخت می‌شود، جزء هزینه‌های مستقیم می‌باشد. منافع محتمل و اولویت‌های دوم که مورد انتخاب قرار نگرفته‌اند، همگی جزء هزینه‌های غیرمستقیم (هزینه فرصت) دسته‌بندی می‌شوند. صفحه ۲۸

۴۹ پرسش (الف): به مابه‌التفاوت میزان درآمد و هزینه‌های مستقیم سود حسابداری می‌گویند: هزینه مستقیم - درآمد = سود حسابداری

پرسش (ب): در اظهارنامه مالیاتی به موجب قانون سود اقتصادی (ویژه) درج می‌گردد. پرسش (ج): در محاسبه سود اقتصادی یا ویژه، مقدار هزینه فرصت را به مجموع هزینه‌های مستقیم می‌افزایند و سپس از درآمد کم می‌کنند: (هزینه مستقیم + هزینه فرصت) - درآمد = سود اقتصادی

صفحه‌های ۲۸ و ۲۹

صفحه‌های ۲۸ و ۲۹

تومان $2,000,000 \times 1,000,000 = 2,000,000,000,000$ هزینه‌های مستقیم: $15 \times 12 \times 3,000,000 = 540,000,000$ اجاره سالیانه $2,000,000 \times 12 = 24,000,000$ استهلاک $10,000,000$ خرید مواد اولیه $12 \times 1,500,000 = 18,000,000$ میلیون تومان $540 + 24 + 10 + 18 = 592 = 592$ تومان $1,408,000,000,000 \Rightarrow$ میلیون تومان $1408 = 1408 - 592 = 2000$ سود حسابداری

صفحه‌های ۲۸ و ۲۹

ریال $1,000 \times 700,000 = 700,000,000$ درآمد سالیانه

اجاره کارگاه سالیانه + خرید مواد اولیه سالیانه + استهلاک سالیانه + حقوق سالیانه = هزینه‌های سالیانه

$$= (10 \times 38,000,000) + \left(\frac{1}{10} \times 380,000,000\right) + 70,000,000 + 100,000,000$$

$$= 380,000,000 + 38,000,000 + 70,000,000 + 100,000,000$$
ریال $588,000,000 =$ هزینه‌های سالیانهریال $122,000,000 = 700,000,000 - 588,000,000 =$ سود حسابداری
$$\rightarrow \text{هزینه فرصت، معادل اجاره ماشین آلات است} \quad \text{هزینه فرصت} = \text{سود حسابداری} = \text{سود ویژه}$$

$$112,000,000 - 50,000,000 = 62,000,000 =$$
 سود ویژه
ریال $6,200,000 = \frac{10}{100} \times 62,000,000 =$ سود ویژه $10\% =$ مالیات سالیانه

به دلیل اینکه فرد مورد نظر با دریافت وام از بانک شخصاً مسئول بازپرداخت شده است و تمامی

هزینه‌ها را شخصاً پرداخت نموده است، سازمان تولید خصوصی است. صفحه ۲۷

صفحه ۲۴

تولید لوازم التحریر \leftarrow صنعتصید ماهی از دریا \leftarrow حیاتایجاد استخر پرورش ماهی \leftarrow احیاراه‌اندازی و نصب شبکه کامپیوتری \leftarrow خدمات

۱۴. قیمت نهایی محصول، جمع کل ارزش افزوده تمامی مراحل است. از آنجایی که قیمت فروش در پایان مرحله دوم را داریم، پس از آنجا شروع می‌کنیم:

ارزش افزوده مرحله چهارم + ارزش افزوده مرحله سوم + قیمت فروش مرحله دوم = قیمت نهایی

$$1,800,000 + 700,000 + 500,000 = 3,000,000$$

صفحه‌های ۲۴ و ۲۵

پاسخ آزمون ۱۳

۱- سرمایه‌گذاری اجتماعی مهم‌ترین سرمایه‌گذاری دولت است. زیرا بدون داشتن نیروهای متخصص و متعهد، انجام سایر سرمایه‌گذاری‌ها و نهایتاً کسب استقلال اقتصادی میسر نمی‌شود.

۲- اشتغال کامل نیروی کار به معنای صفر بودن نرخ بیکاری نیست. بیکاری داوطلبانه: برخی افراد حاضر به کار نیستند.

بیکاری اصطلاحی: برخی در حال جابجایی از کاری به کار دیگر هستند.

۳- ۴ اجزای بودجه:

۱- ماده واحد: بیانگر رقم کل درآمدها و هزینه‌های دولت طی یک سال

۲- تبصره‌ها: بیانگر ضوابط و مقررات خاص مربوط به چگونگی کسب درآمد و صرف هزینه‌ها

۳- ۴ با توجه به عبارت نسبت به مازاد، نرخ مالیاتی مورد محاسبه تصاعدی طبقه‌ای است. در این نرخ مالیاتی با جزئی افزایش یا کاهش درآمد مالیات فرد به شدت تغییر نمی‌کند.

$$\text{میلیون ریال } ۲۰ = (۳۵۰ - ۲۵۰) \times \frac{۲۰}{۱۰۰} \quad \text{میلیون ریال } ۱۵ = (۲۵۰ - ۱۵۰) \times \frac{۱۵}{۱۰۰}$$

$$\text{میلیون ریال } ۱۵۷/۵ = (۹۰۰ - ۴۵۰) \times \frac{۳۵}{۱۰۰} \quad \text{میلیون ریال } ۲۵ = (۴۵۰ - ۳۵۰) \times \frac{۲۵}{۱۰۰}$$

$$\text{میلیون ریال } ۳۴۵ = (۱۵,۰۰۰ - ۹۰۰) \times \frac{۴۵}{۱۰۰}$$

$$\text{میلیون ریال } ۶,۵۶۲/۵ = ۶,۳۴۵ + ۶ + ۱۵۷/۵ + ۲۵ + ۲۰ + ۱۵ = \text{مالیات ماهانه فرد}$$

$$\text{میلیون ریال } ۷۸,۷۵۰ = ۱۲ \times ۶,۵۶۲/۵ = \text{مالیات سالانه فرد}$$

$$\text{ریال } ۸,۴۳۷,۵۰۰,۰۰۰ = ۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۶,۵۶۲,۵۰۰,۰۰۰ = \text{مانده خالص ماهانه}$$

نکته: در این سؤال شما فقط کافی بود که به قسمت (ج) جواب می‌دادید و اصلاً نیازی به حل مسائل نبود.

۵- ۱ طبق اصل ۵۲ قانون اساسی بودجه سالیانه توسط دولت تهیه و برای رسیدگی و تصوب به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌گردد.

۶- ۱ پرسش (الف): اهداف اقتصادی دولت شامل رشد و توسعه اقتصادی - اشتغال کامل و ثبات قیمت‌ها و بهبود وضعیت توزیع دارایی می‌باشد. پرسش (ب): افراد متناسب با مبلغ وام نزد بانک اعتبار کسب می‌کنند و باید بدهی خود را در زمان سررسید قیدشده در اسناد به بانک بپردازند. پرسش (ج): متن پیشنهادی بودجه را که توسط سازمان مسئول امور بودجه تدوین و پس از تصویب هیئت دولت به مجلس تقدیم می‌شود، «لایحه بودجه» می‌نامند. پرسش (د): پیشرفت روزافزون جوامع انسانی، مشکلات جدیدی را در عرصه مبادله به همراه داشت، پول فلزی که پیش از این در معاملات کوچک بسیار کارساز بود، در گذر تحولات اقتصادی و ظهور معاملات بزرگ با مشکلاتی روبه‌رو شد.

۷. پرسش (الف): فروش چند مرحله‌ای - کالاها و خدمات واسطه‌ای - معاف می‌کند. پرسش (ب): افزایش در مخارج (جاری یا عمرانی) دولت و کاهش در نرخ‌ها یا پایه‌های مالیاتی (سیاست مالی انبساطی) بهترین راه تحریک تقاضای عمومی است که در مواقع رکود می‌تواند رونق را به بازار برگرداند.

۸. پرسش (الف): نرخ دلار در بازار ارز کشور به‌طور روزانه نوسان و تغییر دارد. در نتیجه نرخ دلار در بازار کشورها معیار مناسبی برای تبدیل تولید ملی کشورها به آن و مقایسه با هم نیست. به همین دلیل از دلار دیگری به نام دلار رفاهی یا دلار برابری قدرت خرید (P.P.P) استفاده می‌کنند. به این شکل که یک سبد کالایی یکسان سالانه در کشور ایران قیمت‌گذاری و هم‌زمان همان سبد کالایی در کشور آمریکا تعیین قیمت می‌شود. تقسیم این دو بر هم، قدرت خرید دلار را در ایران نشان می‌دهد. پرسش (ب): سرمایه فیزیکی - کالاهای سرمایه‌ای بادوام - ارزش افزوده پرسش (ج): نفت خام، ثروت عمومی است و همان‌طور که فروش فرش و اثاث خانه، نباید، برای خانوار درآمد به‌شمار رود، منابع حاصل از صادرات و فروش نفت نیز درآمد محسوب نمی‌شود. این مطلب چند سالی است در بودجه کشور رعایت می‌شود و با تشکیل صندوق توسعه ملی، وجوه حاصل از فروش نفت خام و گاز طبیعی تولیدشده پس از کسر هزینه‌های تولید، درآمد دولت به‌شمار نمی‌رود، بلکه ناشی از فروش ثروت عمومی است و برای زاینده‌گی مستمر و حفظ این ثروت طبیعی باید به سرمایه مولد تبدیل شود. پرسش (د): تضمین تعهدات است نه تأمین مالی - تلقی نمی‌شوند.

۹. دولت می‌تواند با سرمایه‌گذاری در بازار بعضی از کالاها و خدمات وارد شود و به تولید، عرضه و فروش آن‌ها بپردازد. در این زمینه، دولت با تأسیس شرکت‌ها و مؤسسات مختلف فعالیت می‌کند که به نام شرکت‌های دولتی شناخته می‌شوند. ممکن است در برخی زمینه‌ها مردم و به عبارت دیگر، بخش خصوصی حاضر به سرمایه‌گذاری نشوند، مانند ارائه کالاها و خدمات عمومی مثل امنیت، آموزش و پرورش و بعضی از شاخه‌های صنعت که به سرمایه اولیه بسیار زیادی نیاز دارد (انحصارات طبیعی). دولت برای هدایت اقتصاد در مسیر مطلوب و مورد نظر خود و با هدف ایجاد نظم در عرصه فعالیت‌های اقتصادی و تأمین مصالح جامعه، مقررات اجرایی را وضع و سیاست‌هایی را طراحی و با اجرای قوانین و راهبردهای کلان کشور، حکمرانی می‌کند. دولت برای ریل‌گذاری فعالیت‌های اقتصادی، لوائح قانونی را به مجلس شورای اسلامی ارائه می‌کند که پس از تصویب مجلس به‌عنوان قانون ابلاغ می‌شود. قانون مالیات‌ها، قانون گمرکی، قانون بودجه و قانون برنامه پنج‌ساله از جمله قوانین مهم است.

۱۰. زمانی که جامعه در رکود قرار می‌گیرد، سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش یافته و تولیدکنندگان انگیزه تولید و ایجاد اشتغال را ندارند. بانک مرکزی با افزایش حجم پول (سیاست پولی انبساطی) می‌تواند برای کوتاه‌مدت مشکل را حل کند. مانند خرید اوراق مشارکت از مردم و ارائه پول به آن‌ها. همچنین در بلندمدت باید سیاست‌های جانب عرضه یعنی بهبود بهره‌وری یا افزایش سرمایه‌گذاری و بهبود فضای کسب‌وکار را در پیش بگیرد.

۱۱. دقت کنید: این نرخ مالیاتی «تصادفی کلی» است.

میزان مالیات پرداختی فرد در ماه $۳,۲۰۰,۰۰۰ \times ۸\% = ۲۵۶,۰۰۰$

مانده ماهانه $۳,۲۰۰,۰۰۰ - ۲۵۶,۰۰۰ = ۲,۹۴۴,۰۰۰$

مانده سالانه $۲,۹۴۴,۰۰۰ \times ۱۲ = ۳۵,۳۲۸,۰۰۰$